

EKSAMENSOPPGAVE

JUS1111 - Privatrett I - Høst 2016

Dato: Mandag 12. desember 2016

Tid: 10.00 - 16.00

PRAKTIKUM (6 TIMER)

Marte Kirkerud og Peder Ås drev sikkerhetsfirmaet TrygGo' AS i Lilleby. De var partnere i firmaet. Marte var daglig leder og Peder var sikkerhetsansvarlig, men størstedelen av arbeidstiden gikk for begge med til å utføre vektertjenester som firmaet tilbød. TrygGo' hadde ingen andre ansatte.

Den vakreste delen av Lilleby var Gamlebyen, en flott turistattraksjon med trange smug og gamle hus. Om sommeren sydet det av liv i Gamlebyen. Butikkene, galleriene og de mange kafeene hadde gode dager. Men med det yrende folkelivet og alle turistene fulgte også flere tyverier enn ellers i året, og TrygGo' hadde travle dager. Mange dager hadde TrygGo' flere utrykninger enn Marte og Peder egentlig kunne håndtere, fordi de måtte forflytte seg til fots i de trange gatene. Marte og Peder tenkte at ettersom dette bare var et problem om sommeren, måtte de forsøke å løse det uten å ansette flere folk.

En morgen kom Marte over en artikkel i avisen om økende bruk av ståhjulinger. «Eureka! Et motorisert, selvbalanserende kjøretøy på to hjul er akkurat hva vi trenger!», tenkte Marte. Hun bestemte seg straks for å kjøpe inn en ståhjuling til TrygGo'. Blant søkeresultatene la hun spesielt merke til Storevik Motorbutikks nettside. De reklamerte med salg av en toppmodell ståhjuling – som hadde vært brukt til demonstrasjon – for halv pris, 35 000 kroner. Marte tenkte at dette måtte være et meget godt kjøp, og for å sikre seg kjøpet, slo hun til på tilbudet der og da. Ståhjulingen ble levert tre dager senere.

Da Peder fikk se ståhjulingen, ville han straks ta den i bruk. Marte sa imidlertid at «de måtte vel ha opplæring først, men det får bli på manda'n», for Marte skulle i bryllup hele lørdag. Peder tenkte at han sto overfor en altfor travel helg til at han skulle fortsette med utrykning til fots, særlig med vakt alene hele lørdag – ukas travleste dag. Ståhjulingen måtte være løsningen på problemet.

Så da alarmen gikk lørdag formiddag, tok Peder det nye vidunderet i bruk ved utrykningen. Han startet opp ståhjulingen i gaten der TrygGo' holdt til, midt i hjertet av Gamlebyen. Han merket med én gang at ståhjulingen både rykket og lugget. Før han fikk kontroll over den, kjørte han rett inn i en gruppe turister som sto midt i gaten og beundret Lillevik rådhus. Derfor oppdaget heller ingen i gruppen at Peder kom farende. Peder kjørte på Lars Holm. Lars mistet balansen, slik at han falt bakover. I fallet ble armbåndsuret hans ødelagt.

Lars Holm ble straks bragt til Legevakten, hvor han fikk påvist en brist i den ene foten. Foten ble bandasjert, og Lars fikk råd om å holde seg i ro én ukes tid. Det passet han svært dårlig. Lars var, som resten av gruppen han tilhørte, passasjer på det flotte cruiseskipet «Pearl of the World», som nå lå til kai i Lilleby. Han hadde gått ombord på cruiseskipet samme morgen, for et eksklusivt 7-dagers cruise. Lars mente at cruiset nå ville bli helt meningsløst, og at ferien hadde gått i vasken for hans del. Han ble derfor sittende hjemme.

I etterkant av uhellet ble det raskt avklart at en teknisk feil ved ståhjulingen hadde materialisert seg, og at det var derfor Peder ikke greide å stoppe.

Lars Holm krevde erstatning fra TrygGo'. Selv om bilansvarsloven ikke fikk anvendelse, var det andre mulige ansvarsgrunnlag: For det første måtte TrygGo' holdes ansvarlig som eier av ståhjulingen. Et slikt kjøretøy var generelt «livsfarlig», og enn verre var det at denne konkrete ståhjulingen faktisk ikke var i orden. For det andre måtte selskapet holdes ansvarlig som arbeidsgiver, fordi Peder hadde benyttet ståhjulingen i utføringen av arbeid som vekter for selskapet. Selv om Peder ikke kunne noe for feilen på ståhjulingen, kunne han bebreides for å ha valgt å bruke den for første gang midt i Lillebys travle strøk. Han burde først ha satt seg inn i hvordan kjøretøyet virket, og ha prøvekjørt det først. Til støtte for sitt syn viste Lars til forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) § 20, som fastsetter at bruk av ståhjulinger «på gangveg, fortau eller i gangfelt er tillatt når gangtrafikken er liten og bruken ikke medfører fare eller er til hinder for gående. Slik bruk må ved passering av gående skje i god avstand og i tilnærmet gangfart».

TrygGo' bestred kravet. Undersøkelser i etterkant av ulykken viste at ståhjulingen hadde hatt en feil allerede ved levering, som TrygGo' ikke kunne klandres for. Selskapet var enig i at bilansvarsloven ikke kommer til anvendelse, men bestred at noe ulovfestet ansvar kunne komme på tale, ettersom ståhjulinger ikke utgjorde noen særlig risikokilde. TrygGo' viste til at det ikke hadde vært en eneste ulykke med ståhjulinger i Norge siden de ble lovlige sommeren 2014. I alle tilfeller utgjorde ikke ståhjulinger en typisk risiko for vektertjenester. Et arbeidsgiveransvar var heller ikke aktuelt. Peder var partner i TrygGo' AS, og TrygGo' viste til at arbeidsgiveransvaret ikke får anvendelse på næringsdrivende. Under enhver omstendighet hadde Peder gått utenfor det TrygGo' kunne regne med når han hadde tatt ståhjulingen i bruk. Videre mente TrygGo' at Lars selv var skyld i skaden. Han hadde stått midt i gaten for å beundre Rådhuset, uten å følge med. TrygGo' viste til at gaten ikke var regulert til gågate, og at Lars hadde opptrådt i strid med reglene i trafikkforskriften § 19, som bestemmer at gående skal «nytte gangveg, fortau eller vegens skulder». Erstatningskravet måtte derfor falle bort, eller i det minste settes ned.

Lars bestred at han hadde handlet uaktsomt ved å stå midt i gaten. Han hadde stått sammen med andre turister, og det var vanlig at turister som besøkte Lillevik rådhus, sto nettopp her.

Spørsmål 1: Kan Lars kreve erstatning fra TrygGo' etter reglene om

1. ulovfestet objektivt ansvar, og/eller
2. arbeidsgiveransvar?

Begge ansvarsgrunnlagene skal drøftes. Andre vilkår for ansvar skal ikke drøftes i dette spørsmålet.

Spørsmål 2: Forutsett at det foreligger ansvarsgrunnlag: Medfører Lars' egen atferd at erstatningen skal settes ned eller falle bort?

Lars Holm var også uenig med TrygGo' om omfanget av et eventuelt erstatningskrav.

For det første krevde Lars erstatning for å kunne kjøpe en ny fullprisbillett for et senere cruise til 30 000 kroner. Riktignok hadde han kjøpt cruise-billetten på salg og kun betalt 16 000 kroner. Men det var ikke mulig å selge eller kansellere billetten. Lars viste til at det ikke ga mening å dra på cruise så lenge han måtte holde seg i ro ombord. Han kunne da ikke delta i ekskursjoner på land, og dessuten ville det være ubehagelig å «humpe rundt» ombord med en skadet fot. Han hadde derfor blitt hjemme.

TrygGo' mente det ville vært bedre for Lars å dra på ferie, selv om det var forståelig at cruiset ikke ville bli fullt det samme som med en frisk fot. De syntes det ville være urimelig om Lars kunne velge å sitte hjemme i stedet for å dra på cruiset. I alle fall kunne det ikke være snakk om å betale mer enn 16 000 kroner for den ubrukte billetten.

For det andre krevde Lars erstatning for det ødelagte armbandsuret, som han hadde arvet fra bestefaren sin. Bestefaren hadde fått klokken i gave fra Kongen en gang på 1930-tallet. Ved taksering viste det seg at klokken var verd 10 000 kroner. Lars mente at taksten på armbandsuret var satt altfor lavt, fordi taksten ikke gjenspeilet den affeksjonsverdien klokken hadde for han. Han mente derfor at 20 000 kroner ville være en passende erstatningssum. TrygGo' bestred dette.

Spørsmål 3: Forutsett at det foreligger ansvar for TrygGo': Drøft og avgjør omfanget av Lars Holms krav.

I etterkant av uhellet ble det raskt avklart at en teknisk feil ved ståhjulingen hadde materialisert seg under demonstrasjonstiden. Salgsansvarlig ved Storevik Motorbutikk, Hans Tastad, erkjente at han hadde prøvd å reparere ståhjulingen ved blant annet å lodde noen ledninger. Hans innrømmet også at han ikke hadde peiling på slik «finelektronikk», og at han faktisk hadde vært overrasket over at den plutselig gikk igjen.

Samtidig kom det frem at det på Storevik Motorbutikkets nettside var en rubrikk ved siden av annonsen for demonstrasjonsmodellen, der det sto "vilkår". Ved å klikke på rubrikken kom vilkårene frem, og i vilkårene sto det blant annet at demonstrasjonsmodeller selges «som de er». Marte hadde imidlertid hatt det travelt den morgenen hun la inn bestillingen på ståhjulingen, og hadde ikke brydd seg om vilkårsrubrikken.

Marte og Peder var opprørte over opplysningene om at ståhjulingen hadde vært i ustand, og at Hans Tastad hadde «mekket» på den uten å ha kompetanse til slikt. TrygGo' krevde straks å få heve kjøpet.

Salgsansvarlig Tastad erkjente at han ikke burde ha forsøkt å fikse på ståhjulingen, og at den hadde funksjonsfeil da han solgte den. Han viste likevel til avtalevilkårene på nettsiden og bestred alle krav. TrygGo' hevdet prinsipielt at de ikke kunne være bundet av et slikt vilkår og subsidiært at vilkårene i alle fall ikke hindret at det forelå en mangel som ga rett til heving.

Storevik Motorbutikk ved Tastad bestred ethvert hevingskrav, all den tid han ikke hadde fått anledning til å utbedre mangelen. Dessuten viste Tastad til at TrygGo' hadde tatt ståhjulingen i bruk uten å undersøke hvordan den virket først. Hadde Peder lyttet til Marte, ville skaden heller ikke skjedd.

TrygGo' hevdet på sin side at Tastads lite vellykkede reparasjonsforsøk av ståhjulingen før han solgte den, viste at han ikke evnet å rette mangelen. TrygGo' pekte på at dersom reparasjonsforsøket før salget hadde vært vellykket, ville uhellet med ståhjulingen aldri ha skjedd. Et nytt reparasjonsforsøk fra Tastad ville medføre så stor usikkerhet for dem at TrygGo' ikke ville tørre å ta ståhjulingen i bruk. TrygGo' viste til at Tastad ikke hadde opplyst om ståhjulingens tilstand da han solgte den, og hevdet at Tastad ikke var til å stole på. TrygGo' fastholdt derfor hevingskravet sitt.

Spørsmål 4: Er vilkårene på nettsiden bindende for TrygGo'?

Spørsmål 5: Forutsett at TrygGo' er bundet: Har TrygGo' rett til å heve kjøpet?

Alle spørsmålene skal besvares.

